

Vermijd verspilling met LEAN

De frustrerendste verspilling op een bedrijf is het kweken van planten om ze later te moeten weggooien. Het is nochtans wat ook tijdens de coronacrisis jammer genoeg is gebeurd. Maar wist je dat er acht vormen van verspillingen zijn die in meer of mindere mate op elk sierteeltbedrijf aanwezig zijn? Bij 'Lean'-denken ga je op zoek naar die verspillingen om ze uit te schakelen.

Ivan De Clercq, AVBS

naar Christien Miroir, Boerenbond en Veerle Serpieters, Innovatiesteunpunt

De coronacrisis zorgde ervoor dat siertelers zich vragen begonnen te stellen: over de keten, de marktwerking, maar ook over de eigen bedrijfsvoering. Is er iets wat ik verkeerd doe? Moet ik het anders aanpakken? Lean-denken is een filosofie om de processen op het bedrijf kritisch onder de loep te nemen. De verregaande professionalisering en het streven naar voortdurend efficiënter werken doet siertelers vaak besluiten dat ze alles al goed doen en dat er geen verbetermarge meer is. Nochtans zijn er bedrijven in alle mogelijke sectoren die voortdurend op zoek gaan naar verbeterpunten in hun bedrijfsvoering. Het voorkomen van verspilling in alle mogelijke vormen staat daarbij centraal. In tabel 1 zie je een overzicht van de soorten verspilling die er zijn volgens de Lean-filosofie, en enkele mogelijke voorbeelden binnen de sierteelt. Herkenbaar?

Bedrijfsprocessen optimaliseren: hoe begin ik eraan?

Als bedrijfsleider kan het lastig zijn

Overzicht van de soorten verspilling die er zijn volgens de Lean-filosofie

Type verspilling	Wat	Voorbeelden
Transport	Het verplaatsen van materiaal en producten	<ul style="list-style-type: none"> • Verplaatsen van producten van de ene naar andere kant van bedrijf zonder bewerking • Vervoer tussen verschillende productielocaties
Voorraad	Meer materiaal of informatie dan nodig	<ul style="list-style-type: none"> • Te veel inventaris aanleggen qua grondstoffen (potmaten, meststoffen, soorten trays), tussenproduct of afgewerkte producten • Oude machines die niet meer gebruikt worden
Bewegen	Overbodige beweging van mensen (vb. stappen, buigen, draaien en reiken)	<ul style="list-style-type: none"> • Bewegen omdat zaken niet in een logische volgorde staan, bvb. teelaarde te ver weg • Zoeken naar de juiste etiketten of informatie op de computer
Wachten	Wachten op materiaal, mensen of informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Wachten op een collega die planten moet aanbrenen of wegbrenen • Wachten op informatie of op de start van een vergadering
Overproductie	Productie niet in lijn met wat klant wil (vb. te veel, te vroeg, te hoge kwaliteit, ...)	<ul style="list-style-type: none"> • Te veel van dezelfde variëteit, net wanneer iedereen die aanbiedt, • Meer stekmateriaal bijhouden dan nodig is
Overbodige bewerkingen	Zaken te goed of te veel doen dan wat nodig is voor de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Meer onkruid wieden dan nodig • Gegevens zowel fysiek als elektronisch opslaan
Defecten / herwerking	Productie die niet in orde is en herwerkt moet worden omdat het niet voldoet aan verwachtingen	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgangsmateriaal van een slechte kwaliteit dat niet groeit • Irrigatiesysteem dat defect is waardoor bepaalde planten te weinig of geen water krijgen
Talent	De grootste bron van verspilling is het niet gebruiken van al het potentieel van de aanwezige werknemers	<ul style="list-style-type: none"> • Niet benutten van alle kennis en vaardigheden • Enkel gebruik maken van handen

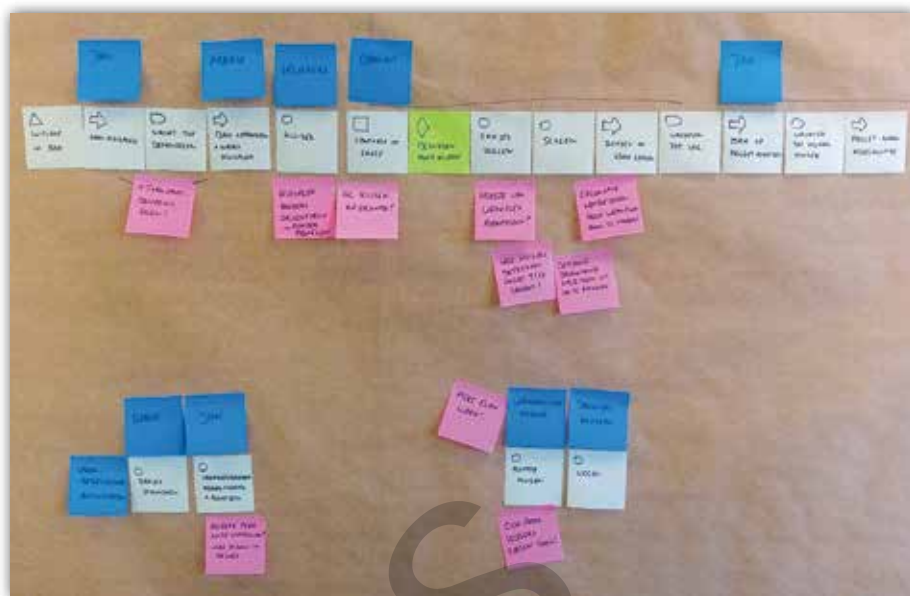
om van op afstand naar een proces te kijken en naar verbeteringen te zoeken. Bedrijfsblindheid is een bekend fenomeen waarbij er geen vragen gesteld worden bij het wat en waarom van een activiteit vanuit de redenering dat iets altijd zo geweest is. Toch kan het goed zijn om elke stap in een proces - hoe groot of klein ook - systematisch in kaart te brengen en die vervolgens ook allemaal in vraag te stellen.

Brownpapermethode

Om dit op een structurele manier aan te pakken bestaan er verschillende methodieken. Een van de meest bekende is de brownpapermethode. Hierbij worden handelingen, beslissingen, verspillingen en verbeter suggesties op een systematische wijze gevisualiseerd. Een erg interessante oefening om samen met collega's uit te proberen. Geïnteresseerde AVBS-gilden die hier met hun leden mee aan de slag willen gaan, kunnen hiervoor gebruik maken van een AgroCampus-steraanbieding. Ze kunnen hiervoor contact opnemen met AVBS-secretaris Miet Poppe (miet.poppe@avbs.be).

Uitproberen en evalueren

Een dergelijk verbetertraject leidt in

“ Geef een nieuwe manier van werken tijd.

de meest radicale vorm tot een proces dat geschrapt wordt, of – veel vaker – tot nieuwe ideeën die je in de praktijk wilt brengen.

Het is normaal dat deze nieuwe manier niet zo vlot zal lopen als de ma-

nier die je gewoon was. Die zit immers ingeprent bij iedereen die ze uitvoert, en daar moet niet meer over nagedacht worden. Geef een nieuwe manier van werken dus voldoende tijd om de nieuwe gewoonte te worden. Na verloop van tijd moet je wel opnieuw evalueren. Loopt het beter? Heb je tijd bespaard? Kan je met minder materiaal verder? Mocht dan blijken dat de nieuwe manier van werken je niet brengt wat je gehoopt had, kan je ook terugkeren naar de oude manier van werken. ■

Bloemen van hoop

Nathan Rijnders
Pastoraal vormingswerker BB&LG

Het was en is voor jullie siertelers een moeilijke tijd. Niet alleen financieel, maar ongetwijfeld ook mentaal. Vragen als: 'Wat nu? Kan het op deze manier verder?' zorgen voor sommigen ook in het hoofd voor onrust. En ja, dat weegt ook op het gezin. Hiervan bewust zijn en het probleem benoemen is alvast een eerste stap.

Voor een deel van de telers is de verkoop van chrysanten een lichtpunt in het najaar. Laat de bloemen ook voor jou een inspiratie zijn.

Chrysanten zijn namelijk bloemen van de hoop. Het zijn laatbloeiers, maar doorzetters. Wanneer de rest van de natuur het lijkt op te geven in deze herfstmaanden, houden zij de moed erin. Ze geven kleur, daar waar de rest kil en troosteloos is geworden.

Niet voor niets staan chrysanten in China en Japan symbool voor een lang en een gelukkig leven. Laten we hopen dat de chrysantenverkoop van dit najaar de start van een betere periode symboliseert. Blijf intussen

elkaars dag kleuren door er te zijn voor collega's en familieleden die het moeilijk hebben in deze crisis. Spreek zelf ook uit wanneer het moeilijk gaat. Chrysanten tonen ons dat het kan, hoop en kleur blijven geven wanneer dat niet evident is. ■